SODELOVANJE IN NASPROTJE PO DRUGI SVETOVNI VOJNI

OZN

- Razloži kratico OZN.
- Kje je sedež organizacije?
- Kdo jo je ustanovil?
- Kaj so njene naloge?
- Kateri organi jo sestavljajo?
- Katere fundacije (nevladne organizacije), programi, agencije jo sestavljajo?
- Kdaj praznujemo dan OZN?
- Kaj štejmo med neuspehe organizacije?
- Kako se imenuje vojska OZNa?

Zastava OZN

Razloži kratico OZN. Kje je sedež organizacije? Kdo jo je ustanovil? Kaj so njene naloge? Kateri organi jo sestavljajo? Katere fundacije (nevladne organizacije), programi, agencije jo sestavljajo? Kdaj praznujemo dan OZN? Kaj štejmo med neuspehe organizacije? Kako se imenuje vojska OZNa?

OZN ima poleg glavnega sedeža v New Yorku (na sliki) svoja predstavništva tudi na drugih celinah: v Etiopiji (Adis Abeba), Švici (Ženeva), Čilu (Santiago), Libanonu (Bejrut) in na Tajskem (Bangkok). Na kaj najprej pomislite ob imenu OZN?

1. Sodelovanje – Organizacija združenih narodov

Aprila 1945 so ZDA, Velika Britanija in Sovjetska zveza ter 48 drugih držav popisale **listino o ustanovitvi**.

Sedež je v **New Yorku**.

Sestavlja jo šest organov:

- -generalna skupščina,
- -sekretariat,
- -varnostni svet,
- -ekonomsko
- socialni svet,
- -mednarodno
- sodišče,
- -skrbniški svet.

»Mi, ljudstva Združenih narodov, ki smo odločeni,

- da obvarujemo bodoče rodove pred strahotami vojne, ki je dvakrat v življenju našega rodu prizadejala človeštvu nepopisno trpljenje;
- da znova potrdimo vero v temeljne človekove pravice, v dostojanstvo in vrednost človekove osebnosti, v enakopravnost moških in žensk, kakor tudi v enakopravnost narodov, velikih in malih; /.../
- da pripomoremo k socialnemu napredku in k boljšim življenjskim razmeram v večji svobodi, /.../.«
 (Preambula ustanovne listine OZN, 1945)

Vključuje še številne organizacije,

- programe, agencije:
- -UNESCO,
- -UNHCR,
- -WHO ...

Naloge OZN

1948 je OZN sprejela splošno deklaracijo o človekovih pravicah.

Naloge OZN so:

- varovati mednarodni mir in varnost,
- razvijati prijateljske odnose med narodi,
- uresničevati mednarodno sodelovanje, s tem, da se rešujejo mednarodni problemi ekonomske, socialne, kulturne ali človekoljubne narave,
- spodbujati spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- biti prostor usklajevanja in prizadevanja narodov za doseganje skupnih ciljev.

Mirovne enote – MODRE ČELADE na konfliktnih območjih skrbijo za ohranitev miru med sprtima stranema.

V njihovem sestavu delujeta tudi slovenska vojska in policija.

PARIŠKA MIROVNA KONFERENCA (jul.-okt. 1946) → 1947 mirovni sporazumi s poraženkami (IT, Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko, Finsko).

Z Japonsko sta ZDA i SZ podpisali ločena sporazuma, z Nemčijo pa nikoli.

Nemčija in Avstrija-okupacijske cone, vojna odškodnina, ozemlje na vzhodu; Nürnberški procesi

2. Nasprotje – hladna vojna

»Od Szczecina ob Baltiškem morju do Trsta ob Jadranu se je spustila čez celino železna zavesa. Za njo so ostala vsa glavna mesta držav srednje in vzhodne Evrope. Vsa ta znana mesta in prebivalci teh držav se nahajajo v sovjetski interesni sferi in so predmet močnega nadzora Sovjetske zveze.« (Iz govora W. Churchilla leta 1946, ko je bil na obisku v ZDA.)

RAZLOŽI OZ. OPIŠI Blokovska delitev sveta Železna zavesa Hladna vojna

Iron Maiden: Churchills speech & Aces high

2. Nasprotje – hladna vojna

»Od Szczecina ob Baltiškem morju do Trsta ob Jadranu se je spustila čez celino železna zavesa. Za njo so ostala vsa glavna mesta držav srednje in vzhodne Evrope. Vsa ta znana mesta in prebivalci teh držav se nahajajo v sovjetski interesni sferi in so predmet močnega nadzora Sovjetske zveze.« (Iz govora W. Churchilla leta 1946, ko je bil na obisku v ZDA.)

Zaradi nasprotja med ZDA in SZ se je svet razdelil na dva bloka: vzhodni – pod vplivom SZ ter zahodni blok – pod vplivom ZDA.

<u>Truman</u>

Velesili sta si nenehno grozili in obtoževali. To obdobje imenujemo hladna vojna.

Evropo je razdelila "železna zavesa".

PONOVIMO

1. Katere so naloge OZN?

2. Kako OZN izpolnjuje svoje naloge?

3. Zakaj se je nasprotje med SZ in ZDA po vojni poglobilo?

4. Zakaj je po vojni namesto sodelovanja prevladalo nasprotje?